

Jesenice, 15. septembra 1939

Quo vadis Europa?

Stalin na razpotju ...?

Dvajset let vlada Stalin nad državo ruskih carjev. Zadnja leta skuša ta diktator vcepiti v narod patriotizem. Narodu priporočajo klasične ruske pisce, ki so veljali prej za »reakcionarne«, sovjetski filmi slikajo slavno rusko zgodovino, kar bi bilo za časa Lenina čisto nemogoče. Sovjetski tisk pa kar najbolj fanatično propagira najbolj protirevolucionarno besedo: dom — domovina. Brez take notranje atmosfere bi bila namreč nerazumljiva Stalinova zunanja politika.

Komuniste bega Stalinovo ljubimkanje z Nemčijo. Izkušnje namreč, tako pravijo, ki jih je imela Rusija z Anglijo v preteklih stoletjih, so Rusijo izučile. Anglija je matirala carsko Rusijo v Aziji, na vzhodu, na Bosporju in Balkanu, nazadnje se je pa za časa razsula Rusije polastila bogatih izvirov nafte okrog Batuma.

Anglija je zaslutila, da sporazumevanje Rusije z Nemčijo zanjo ni ugodno. Njena blokada Nemčije z morske strani bi bila brezpomembna, če bi dobivala Nemčija surovine po suhem iz Rusije. Zato je hotela zgraditi močan zid med Nemčijo in Rusijo, vendar ni bila voljna, da bi dovolj drago plačala tako uslugo s strani Rusije.

Kakšne koristi ima Rusija od zveze z Nemčijo in kakšneinu riziku se je izpostavil Stalin s svojim ravnanjem? Ruski sporazum z Nemčijo je brez dvoma smrti udarec mednarodnemu komunističnemu pokretu, ker je propagandni stroj kominterne dolga leta deloval kot protifašistična sila. Stalin, dosleden diktator in neizprosni nasprotnik vsega, pri čemer bi na kakršen koli način prišla do izraza volja ljudstva, je moral,

v nasprotju s Hitlerjem, popustiti demokratskim težnjam ljudstva. S tem je začel propagirati demokratski mit, ki nosi v sebi klice rušenja boljševiške države.

Stalin pa brez dvoma tudi ni bil slep za nevarnost, ki bi mu pretela v primeru, če bi se odločil za zapadne demokratične države namesto za avtoritarno Nemčijo. Kljub temu pa je naredil vtisk, da je on in ruski narod ognjevit zagovornik miru, ker skuša v dobršni meri obnoviti ljubezen do domovine. Prepričal je ali vsaj skušal prepričati svetovno mnenje, da se nahaja Rusija na strani onih, ki so postali žrtev napada. Rusija uživa sedaj ugled, kakršnega že dolgo ni uživala. Če Stalin razmišlja o tem, potem se mu je bilo pač težko odločiti, na katero stran naj bi se nagnil. Če bi se odločil za boj na strani demokratičnih sil, bi mogel prav tako prevrniti totalitarni princip iz leta 1939, kakor je zveza z demokratičnimi državami leta 1914 pokopala carski absolutizem. Če pa gre bo izgubil moralni ugled — kolikor ga še ima — v očeh ruskega naroda in v očeh vsega sveta. To bomo videli. Kakor leta 1914 išče tudi sedaj Rusija, kljub pogodbi z Nemčijo, neko drugo odločitev.

Ker je moral že enkrat, pod pritiskom zgodovinskih dogodkov, predpostaviti interese Rusije pošasti svetovne revolucije, mora sedaj Stalin samo še čakati tragikomičnega izida dogodkov. To je zelo grenka pilula za diktatorja, za katerega pomeni držanje statusa quo najzanesljivejše zavarovanje, da bo še za naprej obdržal osebno oblast. Toda to je obenem tudi prvi žarek upanja za narod, s katerim se je usoda v preteklosti tako kruto igrala.

Kaj pa Poljska?

Znova se igrajo z obstojem Poljske. Gdansk je le pretveza.

Z eno besedo, Gdansk so obdržali le za razlog, da bi mogli ob pravem času razkosati Poljsko. Boter z druge strani, diktator s Kremlja, je spregledal igro in obljubil pomoč. Italija pusti Poljsko na cedilu, kakor je to storila z Avstrijo, Češkoslovaško in Madžarsko...

Ali bomo prisostvovali tretji delitvi Poljske?

Nemški topovi so naperjeni nanjo od Slezije do Baltika. Vzhodna Pruska in Gdansk sta natrpana z nemškimi vojaki. V Berlinu pričakujejo, da se bo Poljska,

ko bo začutila, da ji srce slabi, prepustila volji močnejšega...

Toda, ali dovolj cenimo vojaško moč Poljske? Kljub neugodnim naravnim mejam in kljub soseščini Nemčije in Rusije, se je Poljska razvila med njima — tekom tisočletne svoje zgodovine — v odlično vojaško silo prve vrste, tako, da smo se jo v naši dobi navadili imenovati le »narod pod orožjem«.

Sijajni čini poljske armade, kot Legniška bitka leta 1241., kjer je bila zlomljena tatarska moč v Evropi, uničenje nemške sile pri Grünwaldu leta 1410., dve bitki pri Hotimu, dalje sloveča zmaga leta 1683. pri Dunaju, podvigi poljske

vojske v dobi Napoleona, in končno zmagovita vojna z Rusijo v letih 1919—1920, z zmagami pri Vilnu, Kijevu, Varšavi in na Njemenu, vsi ti čini torej predstavljajo Poljake v svetovni vojaški zgodovini kot odlične vojake, njihovim poveljnikom pa so prinesli svetoven sloves.

S svobodo, pridobljeno z vojaškimi naporji in z mejami, ki so jih bajoneti označili, se je Poljska podala na delo za obnovo svojega življenja in si je postavila za cilj ustvarjenje take vojaške moči, da bo sposobna braniti meje in svoje življenjske interese.

Ali bo to svojo nalogo sedaj mogla uspešno izvršiti?

Kako je bilo v Španiji?

Večini naših čitateljev je brez dvoma znano to, da so se nekako pred mesecem nekateri, ki so se šli v Španijo boriti za razne »ideale«, vrnili iz francoskega taborišča v domovino. Vrnila sta se tudi dva nam poznana Jeseničana Malenšek Franc in Mavec Jože, oba bivša delavca pri KID. Kaj sta ta dva ob povratku pripovedovala in še pripovedujeta o svojih doživljajih prijateljem, je bilo sporočeno in objavljeno v drugih časopisih. Strokovno glasilo ZZD »Slovenski delavec« priobčuje v izviru mnoge zanimivosti iz dnevnika, ki ga je napisal Malenšek.

Dne 21. avgusta pa je tudi »Delavska politika« objavila s kratko notico vrnitev teh dveh Jeseničanov in izrazila željo, na napišeta za njihov list par vrstic.

Ta dva sta se temu vabilu odzvala in sta na uredništvo podružnice »Delavske politike« v Delavskem domu oddala obširno in zelo zanimivo pismo. To pismo bo zaradi vsebine »Delavska politika« kaj težko priobčila, ker je v silnem nasprotju njenega pisanja izza časa španske vojne. Ker brez dvoma tudi čitatelje našega lista močno zanima, zakaj se je španska vojna prav za prav vršila in kako so se tam odigravali dogodki, priobčujemo tudi mi to zanimivo pismo v celoti. Vsak komentar k stvari sami bi bil odveč, ker se iz pisma more dovolj jasno razpoznati brigo kominterne po razširitvi pomunizma v svetu.

»Ob pričetku revolucije je bil španski narod opredeljen na ducate strank in stranic, vsaka s svojim ciljem in programom. V vseh prvih težkih momentih in še dolgo potem se niso mogle zediniti v enotno borbo proti sovražniku. Vsaka zase je zbirala prostovoljce, imela nad njimi svojo komando in se borila po svoje. O skupnih nastopih ni bilo govora, zato tudi ne uspehov.

V Madridu se je posrečilo organizirati prvi redni oddelek miličnikov, ki se je imenoval 5-ti korpus. Ta oddelek redne vojske je s pomočjo treh bataljonov interniranih dobrovoljcev branil in odbranil Madrid.

Katalonija, provinca Španije, je bila v tem trenutku avtonomna, imela je tudi svojo vlado. Ker je večina njenega prebivalstva opredeljena anarhistično (programsko je proti vsakemu militarizmu), niso takoj zgrabili za orožje; to se je storilo šele, ko je bil sovražnik že v visokem Aragonu. Krivda, da je bila fronta na tem sektorju pasivna, zadene centralno vlado v Madridu, kateri je načeloval Cabaldero. Ta vlada ni imela razumevanja za pomoč katalonski armadi. Na prošnjo Kataloncev, naj jim pošlje strelivo in dve letali za izvidnico, jim je poslala za vsakega vojaka 10 patronov, letala pa nobenega. Kaj more vojak z 10 patroni, si lahko vsak predstavljaja. Edini izhod je bil, da so na tem sektorju napravili premirje. Na prostoru med rovi se med seboj igrali nogomet, bili so zato tam, da so vedeli, kjer je meja republike in Francove Španije.

Druga krivda za neuspeh je bila tudi v pomanjkanju orožja. Ako bi imela republika 10 milijonov vojakov, bi jih ne mogla postaviti na fronto. Kolikokrat se je zgodilo, da so vojaki v rezervi čakali na svoje mrtve in ranjene tovariše, da jim odvzamejo puške in stopijo na njih mesta.

Velike demokratske države so bile republikani, oziroma njenemu zlatu zelo naklonjene. Prijateljska Francija je takrat, ko je vladala narodna fronta na čelu z Blumom, prodala republiku vse staro orožje in puške na en naboj, dočim je v mesecu maju 1937 prodala Franciji 100 najmodernejših topov težkega kalibra. Isto so delale Anglija, Amerika in Rusija.

Vsaka je izvozila kar največ, vendar vse premalo in ne najboljše. Lovska letala so bila iz platna, sposobna prej za vaje, kot za borbo, dočim je bila Francova vojska najmodernejša oborožena, posebno s topovi, tanki in aviacijo. Za pogon vse te tehnike je skrbel Rusija s svojim bencinom, katerega je dobavljala Italiji, v zameno pa je dobila letošnje spomlad najhitrejšo vojno ladjo na svetu.

Od početka se v Španiji ni opazila ta zahrbtna igra našimljenih prijateljev, pozneje je pa narod dajal duška nad tem početjem.

Komunistična stranka Španije je pričela s pomočjo komunistov, poslanih iz zamejstva borbo za oblast nad republiko. Kako je narod gledal na to, pričajo velike demonstracije po vseh mestih. Na dan 1. maja 1937 je bila pravcati upor. Red je napravilo šele vojaštvo s topovi in tanki. Narod je bil za republiko, nasprotno pa proti vsakemu terorju in pritisku od strani tujcev, ki so bili poslani v Španijo.

Z zedinjenjem vseh strank se je pričela reorganizacija armade, ki je dajala

tako dolgo trdovraten odpor. Ker je dotok domačih in inozemskih dobrovoljcev izostal, se je regrutacija, z ojačenjem sicer, povečala armada, vendar pravega duha ni bilo več. Kljub temu, da so bili mladi Španci dobri vojaki, niso imeli več razumevanja za borbo, ker so vedeli, da ne gre več za republiko, temveč čisto za druge stvari.

Nastala je tudi demoralizacija in nezaupanje do poveljnikov, zaradi katerih so bili vsi neuspahi in ogromne žrtve, ki so bile popolnoma nepotrebne. Dejstvo, je da ni sposoben voditi vojsko političen fanatik ali dober šahist, za to je potreben vojaški strokovnjak.

Interna brigada pa je stvar za sebe.

Gotovo je marsikom znano, kaj je tujska legija, da se v njej zbira vse pošteno in slabo, od pustolovcev, kriminalnih tipov, pa do obupancev. Skoro isto je bilo z interno brigado. Tu so bili ljudje, ki so prišli z ideali in poštenimi nameni na pomoč španskemu narodu. Poleg njih se je priteplo v Španijo vse slabo: koristolovci, zločinci, kriminalni tipi, sploh vsi, katerim je med človeško družbo že postajalo vroče. Tudi Rusija je poslala v Španijo skoro vse svoje imigrante, ki so v njej takoj organizirali krvavo organizacijo S. I. M., po vzorcu Čeke.

Kdor je kot idealist prišel v Španijo, je bil poslan takoj na fronto, dočim je ostala temeljna navlaka zadaj in se usidrala po uradih, bolnicah in skladiščih. Kako so potem ti ljudje, ki so se nazivali za voditelje revolucije in proletariata, gospodarili z imetjem španskega naroda, s sredstvi, katera je delavni narod vsega sveta s trudom nabral za naš priboljšek. Vsi ti gospodje so postali oficirji, imeli lepo plačo, svoje avtomobile in ženske. Fronte niso nikdar okusili. Poslane stvari od republike ali izven nje, kot na primer tobak, so prodajali prostitutkam, od katerih smo bili mi primorani potem kupovati.

(Nadaljevanje sledi.)

Sporazum in delavstvo

Sporazum, ki sta ga napravila predsednik vlade g. Dragiša Cvetković, ki je istočasno tudi predsednik delavske organizacije Jugorasa, in g. dr. Maček, kot voditelj hrvaškega naroda, je, kakor izvemmo iz slovenskih, hrvaških in srbskih časopisov in to brez razlike opredeljenosti, našel med vsemi državljani silno ugoden odmev. Tudi zamejstvo se je za naš notranje-politični razvoj v zvezi s sporazumom močno zanimalo in je uspeh teh razgovorov pozdravilo.

Delovno ljudstvo je v vsaki državi nosilec zdravega notranjega državnega življenja. Tako tudi pri nas. Ob zadnjih državnozbornih volitvah je jugoslovanski delavski stan s svojim zdravim čutom takoj uvidel, kako naj se opredeli. Zlasti delavstvo, ki ima več prilike zasledovati politična dogajanja, je takoj brez pridržka izpovedalo svojo privrženost voditeljem, ki so se v svojem prej-

šnjem delovanju na političnem torišču izkazali vredne zaupanja. Tako je slovenski delavec enodušno stopil na stran našega voditelja dr. Korošca, srbsko in hrvaško pa na stran svojih zvestih in preizkušenih voditeljev. Oni, ki so se od raznih političnih kontrabantov pustili zapeljati, so še upali, da bo notranje politično življenje urejeno le z njihovim prizadevanjem. Razvoj dogodkov pa je od takrat dalje iz dneva v dan jasneje kazal, kako silno so bili varani. Motnje, ki so nastale pri reševanju ureditve narodnostnih odnosov v državi zaradi nekaterih, ki so se iz osebnih razlogov vrnili v te vrste, so našle naše voditelje pripravljene in tako močne, da so se jih zlahka znebili. Naloga, ki si jo je nadel dr. Korošec s svojimi sotrudniki, g. Cvetkovićem in g. dr. Mačkom, je dovršena vsaj v svojem jedru.

S sporazumom pričenjamo novo, dru-

gačno in boljše notranje politično življenje od današnjega. Nepravilnosti, ki so se dogajale zaradi nepopolnih zakonov, ki so jih spravili v življenje tisti ljudje, ki vedo, da so lahko na političnem krmilu samo s silo in strahovlado, bodo, kakor kaže, izginili. Ljudstvo bo lahko zopet brez vsakršnega pritiska svobodno soodločevalo, kdo naj vodi važne državne posle in po njih tudi državljane same. Če je kdo proti nasilju in terorju pri osnovnih svoboščinah človeka, potem je to v prvi vrsti delavski stan. Zato tudi delavski stan iskreno pozdravlja ta politični sporazum, pozdravlja še s posebnim poudarkom zato, ker mu je ta uspeh ponoven dokaz, da so ljudje, katerim je poverilo zaupanje, svoje naloge pozitivno rešili.

Vračamo se k svobodi. Toda takoj poudarimo, da ne želimo in nočemo take svobode kakor si jo želijo naši nasprotniki. Nikdar ne bo izbrisana iz slovenske zgodovine ona sramotna doba, ko je delavstvo moralo zapuščati tovarne in svoj kruh samo zaradi tega, ker ni trobilo v marksistični rog. Tako svobodo odklanjamo in se bomo borili, da se taka svoboda ne povrne več. Tudi svobo-

da mora imeti svoje meje. In prizadevali si bomo po svojih zastopnikih za to, da bo predvideno politično urejevanje dalo svobodi take meje, da bo delavski stan v svojem izražanju in sodelovanju ali odločanju javnega življenja resnično svoboden.

Močno bomo posvetili svoj trud temu, da bodo socialno politični zakoni, ki tičejo delavskih ustanov, preurejeni v svojem besedilu tako, da bo nemogoče uganjati teror in pritisk, kakor smo ga bili vajeni pri volitvah v razne delavske institucije od strani marksističnih terorjev. Naša težnja gre za tem in smo to že pred časom večkrat javno poudarjali, da mora delavstvo v svojih ustanovah svobodno in prostovoljno odločevati, komu te ustanove zaupa.

Pričakujemo, da se bodo naši nasprotniki zopet strnili proti nam, kakor so se za časa volitev v državni zbor, toda mi jim kar danes povemo, da bo njihov trud brez haska. Večina delavcev bo odločevala in ta večina je — na naši strani — na strani resnične svobode, poštenega in iskrenega dela za dobrobit splošnosti.

Kovinar.

Ing. arch. Jože Platner:

Jesenice danes in jutri

(Nadaljevanje.)

f) Kanalizacija in vodovod.

Mestna kanalizacija je že delno izvedena ter se vse odpadne vode stekajo v Savo. Z delnim izpopolnjenjem obstoječe kanalizacije bi ta v vsem odgovarjala sodobnim zahtevam.

Jesenice imajo gravitacijski vodovod, ki dovaja vodo-studenčnico izpod Murave v mesto. Glede na razširitev mesta je treba misliti na povečanje obstoječega vodovoda.

g) Promet.

Jesenice so važno križišče železniških prog. Na Jesenicah se steka proga Rateče (italijanska meja), Kranjska gora—Jesenice, nadalje Jesenice—Bohinjska Bistrica—Podbrdo (italijanska meja), kar nazivamo bohinjsko železnico in Področca (nemška meja)—Karavanski predor—Jesenice—Ljubljana, katero nazivamo gorenjska železnica. Jesenice so z ustanovitvijo Velike Nemčije postale vhodna postaja za ves promet iz te v našo državo. Nadalje je smatrati Jesenice kot važno izhodišče turisticke, ker se tu križajo železniške proge, ki peljejo v naše najvažnejše alpsko-turistične predele države in sicer v Blejsko—Bohinjsko kotlino in gorenjski goroz ter Planico. Na katere nove proge tu ni misliti, ker sta obe dolini, ki imata križišče na Jesenicah, že okupirani z železniško progo. Seveda je potrebno kolodvor oziroma kolodvorske naprave povečati, kar bo nastali položaj gotovo zahteval. Jeseniške kolodvorske naprave postanejo lahko skupno za obe državi ter bi železniška postaja Jesenice zavzela oni položaj, kakor ga je imel v Avstriji Solnograd.

Cestni promet se vrši na državni cesti,

katera ima svojstvo tranzitne proge Ljubljana—Kranjska gora ter na cestah lokalnega značaja. V razbremenitev državne ceste in njenega okoliša je poskrbeti za novo razbremenilno cesto. Zelo nedostatna je zveza med Jesenicami in Bledom. To je cesta, ki je skoraj nesposobna za avtomobilski promet in ima traso kakor sledi: Jesenice, skozi Kurjo vas, ob Savi, čez 30% klance in 150° zavoj Kočne, preko Poljan, Vintgarja na Bled. Nujno je potrebno, da se ta cesta uredi tako, da bo sposobna za avtomobilski promet, ker je to edina, najprikladnejša in najkrajša zveza, Nemčije preko Jesenic z Bledom. Urediti je s podvozi zvezo med naseljem to in ono stran železniškega ozemlja. Z ozirom na veliko razsežnost v longitudinalnem pravcu Jesenic bo potrebno uvesti v mestu stalni avtobusni promet.

B) Bodoči razvoj

a) Določitev obsega regulacijskega ozemlja.

V prvem delu razprave so prikazani najglavnejši stvarni podatki, iz katerih je razvidno, da se Jesenice morejo širiti le v longitudinalni smeri in to le v zahodnem delu, ker v vzhodnem meje na že obljudene predele sosedne občine Javornik in Koroška Bela. Z regulacijo Save bi se za naselitev pridobila prostrana ozemlja ter bi tako Jesenice dobile potrebno ploskev v širino, ker so danes preveč stisnjene ob državni cesti med železnico in Karavankami ter železnico in Savo. Zaradi tega je pridobivanje ozemlja ob Savi smatrati za eno najvažnejših bodočih urbanističnih nalog. Poseben položaj novega prebivalstva, ki

gravitira z razvojem industrije v mesto, nam diktira nujnost zajeza razsežnosti naselja v longitudinalni smeri. To se je izvršilo na ta način, da se je čimbolj omejil regulacijski pomerij proti zapadu. Sicer meri celotni pomerij brez ozemlja težke industrije ca 240 ha. Skoraj vse to ozemlje je rezervirano za naselitev izven malih predelov za industrijo ter javne prostore. Tako se smatra celotni regulacijski pomerij za gradbeni okoliš, izven po tovarniških objektih že zazidanega dela. Ker so za mejami regulacijskega ozemlja že strmi parobki gozdov, se je vzelo kot zaščiten pas vse tako daleč, kakor sega pomerij občinske meje.

Meja regulacijskega ozemlja je določena tako-le: na zapadu ravna črta sever-jug na Kopavniku (to je mesto, kjer doseže obstoječa trasa državne ceste proti Hrušici najvišjo lego), do kamor gravitira faktično mesto Jesenice kot tako (ozemlje od tu dalje gravitira v Hrušico). Na jugu se ta črta seka s plastnico 590, ki je južna meja regulacijskega ozemlja in se izvzame samo kamnolom KID. Od tu dalje poteka meja ob severnem vzhodju Mežaklje in preide v železniško progo bohinjske železnice do zadnjih obstoječih poslopij pod Mežakljo. Nadalje poteka meja vzdolž desnega brega Save proti zahodu do občinske meje med Jesenicami in Koroško Belo ter preide nato na severu vzdolž občinske meje do plastnice 620. Severna meja je ob južnem vzhodju Telečnika in Mirce približno po plastnici 620 preko Plavža in se zaključi z zahodno mejo nad Kopavnikom. Vse ozemlje, ki je v teh mejah, se smatra za regulacijsko ozemlje.

b) Določitev gradbenih okolišev.

Glede na okoliščine, opisane pod točko B/a, ter vidiki, objasnjenimi v prvem delu te razprave, se je določila meja gradbenega okoliša, ki je istoveten z mejo regulacijskega ozemlja.

1. Širši gradbeni okoliš se smatra ozemlje, ki ga tvorijo meje kakor sledi: na zapadu Kopavnik, ravna črta do plastnice 590 do črte potoka Jesenice, potok Jesenica do plastnice 620 na severu na Plavžu z zaključkom nad Kopavnikom. Na vzhodu pa železniški most bohinjske železnice, desno obrežje Save s priključkom na ravno mejo regulacijskega ozemlja do državne ceste, ki tvori mejo do Lukmanovega trga in prehaja v Cojzovo cesto, ki zaključuje pri železniškem mostu bohinjske železnice to mejo.

2. Ožji gradbeni okoliš tvori vse regulacijsko ozemlje izven ozemlja, ki ga tvorijo meje pod točko B/b/1.

c) Določitev gradbenih con ali sistemov.

Pri določevanju gradbenih sistemov se je vzelo v obzir načelo, da je treba ustvariti iz obstoječih Jesenic homogeno celoto ter vse predele medsebojno povezati tako, da bo celotno regulacijsko ozemlje predstavljalo enoten značaj. V glavnem se je določilo, da naj je del ob državni cesti goste naseljen z ozirom na gospodarsko važnost predmetnih zemljišč, ves ostali del obstoječega bodočega naselja pa naj bo izgrajen v odprtem

ali redko naseljenem sistemu, ker daje ta najprimernejša bivališča ljudem, ki so v pretežni večini zaposleni v težki industriji. Iz vidikov moderne socialne politike, ki so bili omenjeni v prvem delu te razprave, je redko naseljeni ali odprti sistem najprimernejši za dosego namenov, ki si jih moderna socialna poli-

tika postavlja. Zaradi tega je velika večina regulacijskega ozemlja rezervirana za redko naselje, ki daje novim prebivalcem Jesenic dosti luči in zraka, katerim ga pretežno primanjkuje ravno v njihovih poklicih.

Gradbeni sistemi so porazdeljeni na sledeči način: (Dalje prihodnjič.)

Zanimivosti

Najbolj zaposlen človek v Angliji. Angleži smatrajo za najbolj zaposlenega človeka v Angliji nekega Amosa Taskerja, ki živi v West-Bratonu. Opravlja različna dela. Tako je istočasno: uslužbenec pogrebnega zavoda, ognjegasec, glavni cerkveni zvonar, grobar, lastnik buffeta, vrtnar, pleskar, drvar. Kakor pišejo angleški listi, vstaja vsak dan ob 6 zjutraj in dela neptrgoma do 11 zvečer. Brez prestanka dela ves teden, celo v nedeljo, čemur se konservativni Angleži najbolj čudijo. V teku 40 let si je vzel samo en dan dopusta. Prej je bil tudi cerkveni pevec, a je to funkcijo zaradi preobilice dela opustil.

Kerenski, bivši predsednik ruske vlade, se je 22. avgusta t. l. oženil. Po svojem pobegu iz Rusije je živel do nedavna v Londonu, zadnje mesece pa živi v Združenih državah. Star je sedaj 58 let. Njegova žena je po rodu iz Avstralije in je 25 let mlajša od njega. Ko ga je po poroki matičar vprašal za poklic, mu je Kerenski odgovoril, da je novinar. Tako mine slava tega sveta.

»Chamberlain-klub«, skoro najbolj aristokratski klub v Angliji, je imel te dni svoj občni zbor. Čeprav je bil klub ustanovljen že l. 1903., ima samo 37 članov, kajti vsako leto sprejmejo v klub samo po enega novega člana. Za častne člane smejo biti izvoljeni samo člani družine Chamberlain. Dosedaj je imel klub samo tri častne člane in to Joe-a, Austina in Nevilla Chamberlaina.

Največ papirja na svetu potroši menda Anglija. Povprečni račun kaže, da vsak Anglež porabi vsako leto približno 62 kg papirja. V ta račun so všteti tudi časopisi, ki jih Angleži vsak dan čitajo. Pač ogromne številke.

Ali veste, da je v Floridi neki vrtnar cepil hruško s šestnajstimi različnimi cepiči drugega sadja. Tako more istočasno od istega drevesa obirati češnje, marelice, jabolka, breskve, slive itd.

Razno

Češki list »Narodni noviny«, ki izhaja v češkomoravskem protektoratu, je objavil ob podpisu sovjetsko-nemške pogodbe zanimiv članek o razmerju med narodnim socializmom in komunizmom. K naslednjemu citatu, ki ga objavljamo iz tega članka, pripominjamo, da je šel skozi cenzuro nemškega komisarja.

»Med sedanjim sovjetskim režimom in nemškim narodnim socializmom je sedaj različno samo gledanje na židovsko vprašanje. Ko bo Stalin rešil še ta problem, bodo lahko sedli k isti mizi Stalin, Mussolini in Hitler.«

30. julija je madžarski zunanji minister izjavil, da se je Madžarska odločno opredelila za politiko in države osi Rim-Berlin...

Sedaj pa isti poudarja svojo nevtralnost. **1. julija** je Italija preko svojega časopisja

zapretila Poljski, da jo bo izbrisala iz zemljevida, če ne spremeni svojega stališča glede Gdanska 26. julija je izjavila, da bo v primeru vojne zaradi Gdanska odločno na strani Nemčije...

Sedaj pa podčrtava nevtralnost.

Ali veste, da imajo ljudje tako tenko loščilo, da se jim razpoči po prvi čaši alkohola, da so jutranji časopisi bolj konzervativni kot večerni. Morda zaradi tega, ker izdajatelji in uredniki vedo, da se ponoči čitateljevi možgani odpočijejo. Noben urednik nima toliko poguma, da bi mu zjutraj nudi tako naivne izmišljotine kot zvečer. Zato lahko verjamemo trditvi, da se človek tekom popoldneva toliko utruja, da zvečer različnim izmišljotinam lažje naseda.

(Men Only, London)

Dovje

Konec meseca avgusta je za vedno zatisnil oči eden največjih posestnikov na Dovjem g. Franc Kocijančič. Pobralla ga je sladkorna bolezen. Zapušča dva sina in dve hčerki. Bil je poštnjak in odločen katoličan. Naj počiva v miru, ostalim pa naše iskreno sožalje!

V nedeljo, 27. avgusta je prišel v Vrata g. dr. Korošec. Prav tega dne so imeli mladci in naraščaj ZFO izlet v Vrata in so tako imeli priliko videti g. dr. Korošca in pozdraviti ga. Med tem se je naglo zvedelo, da je naš voditelj v Vratih in takoj se je odpravilo na pot zastopstvo raznih društev, ki so pri Peričniku počakali na njegov povratek. Po pozdravih se je g. Korošec pozanimal za vsakega posameznika in se razgovarjal z našimi najmanjšimi. Po odhodu od Peričnika je daroval mladini in odraslim za prigrizek, se vsedel v avto ter se burno pozdravljen odpeljal proti Mojstrani.

*Varno
naložite svoj
denar!*

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA JESENICAH

obrestuje vse stare in nove vloge po 4%. Nove vezane pa po 5%. Vaš denar je varno naložen pri njej. Zanj garancirajo hranilnične rezerve, kakor tudi vsi zadružni člani z vsem svojim premoženjem. Najmanj stokratna je ta garancija.

Vajenca

za mizarstvo obrt sprejemem takoj

Rudi Smolej

strojno mizarstvo

Jesenice, Kosova štev. 9

Divan brezplačno

kdor naroči pohištvo proti gotovini! Naročila sprejemam tudi na hranilne knjižice. - Ogled razstave pohištva v lokalu hotela „Pošta“ Delavnica: Kosova ul. 9, Jesenice

RUDI SMOLEJ

strojno in splošno mizarstvo

Poravnajte naročnino!

Za električno

vse najcenejše in ugodnejše pri

Jože Markež

elektrotehnično podjetje

Jesenice, Murova, tel. 605

Pijte in jejte poceni in dobro

Kdor hoče poceni jesti,
pride

v Krekov dom

Kdor hoče dobro jesti,
se abonira

v Ljudski kuhinji

Kdor hoče dobro in poceni piti, mora priti

v Katakombe

„Za malo denarja
veliko zadovoljstva“